

แนวทางการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาในสถาบันอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร

Guidelines for Physical Education Learning and Teaching Management in Vocational Institutes of Bangkok Metropolitan

ณัฐศรียา จักรสมศักดิ์ และสุวนะ ติงภัทิย์

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาในสถาบันอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร 2) นำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาในสถาบันอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นหัวหน้ากลุ่มสุขศึกษาและพลศึกษา และนักศึกษาอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งมีการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและมีการทดลองใช้ก่อนนำไปใช้จริง ผลการวิจัยพบว่า อัตราส่วนของครูพลศึกษาต่อนักศึกษาเท่ากับ 1 : 422 ครูพลศึกษามีภาระงานสอน 18 คาบต่อสัปดาห์ มีการจัดทำหลักสูตรพลศึกษาด้วยตนเอง จัดการเรียนการสอนพลศึกษาลับดาห์ละ 2 คาบ สถานที่และอุปกรณ์เพียงพอและเหมาะสม งบประมาณที่ใช้มาจากการเงินนำร่องการศึกษา ตัดสินระดับคะแนนแบบอิงเกณฑ์ โดยใช้อังก์ประกอบด้านทักษะ ความรู้ สมรรถภาพ คุณธรรมจริยธรรม และเจตคติ กำหนดการให้คะแนนร้อยละ 40, 30, 10, 10, 10 ตามลำดับ การจัดการเรียนการสอนพลศึกษา รวมมีแนวทาง ดังนี้ 1) ควรเพิ่มจำนวนหน่วยกิตวิชาพลศึกษาและกำหนดวัตถุประสงค์ให้ครบตามบังคับฯ 2) ควรมีการบรรจุครูพลศึกษาบรรจุครูพลศึกษาที่มีวุฒิทางพลศึกษาให้มีอัตราส่วนที่เหมาะสมต่อจำนวนนักศึกษา 3) ควรจัดหาสนาม อุปกรณ์ ลิ้งอำนวยความสะดวก และงบประมาณให้เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอนพลศึกษา

คำสำคัญ: การจัดการเรียนการสอนพลศึกษา/สถาบันอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร

Abstract

This study aspires to 1) explore conditions and problems concerning physical education learning and teaching management of vocational certificate level in vocational institutes in Bangkok and 2) analyze the results in order to have useful guidelines for the physical education program management. It was conducted by using the precise questionnaires created by the researcher and reviewed by experts and tried out before using. The results showed that the physical educator and students is 1 : 422. Physical educators respond for an estimate of 18 classes per week. Additionally, most of the institutes have used the course program developed by themselves. The physical education course is arranged 2 classes per week. Facilities and materials are sufficient for the number of students. The budget to be used for the course comes from tuition fees. Moreover, the assessment is based on a scale grading system where the elements of skill, knowledge, physical ability, morality and ethical behavior and attitude play key roles with the contribution of 40, 30, 10, 10, and 10 per cent respectively. Physical education learning and teaching management should be followed these guidelines 1) physical education credits and objectives should conform to philosophy of physical education., 2) proportion of physical educator and students should be proper., 3) facilities, materials, and budget must be appropriate and sufficient.

KEYWORDS: PHYSICAL EDUCATION LEARNING AND TEACHING MANAGEMENT/
VOCATIONAL INSTITUTES OF BANGKOK METROPOLITAN

บทนำ

พลศึกษาเป็นวิชาหนึ่งที่มีบทบาทและความสำคัญในการเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีความสัมฤทธิ์ผลในด้านต่าง ๆ ทำให้ผู้เรียนมีความรู้เรื่องการออกกำลังกาย การป้องกันโรค สร้างความร่วมมือชึ้งกันและกัน มีความสมัครสมานสามัคคี มีน้ำใจ รักความยุติธรรม เคารพกฎ กติกา เศรษฐกิจ สนับสนุน ประชาธิปไตย อีกทั้งยังพัฒนาด้านสติปัญญา การหาเหตุผล และช่วยให้คนทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

ทั้งนี้ รัฐบาลได้เห็นความสำคัญของวิชาพลศึกษา จึงบรรจุวิชาพลศึกษามาบรรจุไว้ในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 วิชาพลศึกษาอยู่ในหมวดวิชาทักษะชีวิต กลุ่มวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา ซึ่งนักศึกษาอาชีวศึกษาจะต้องเรียนกลุ่มวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา (ไม่น้อยกว่า 2 หน่วยกิต) โดยให้เลือกเรียนรายวิชาในกลุ่มพลศึกษา และรายวิชาในกลุ่มสุขศึกษาร่วมกัน หรือเลือกเรียนรายวิชาในกลุ่ม บูรณาการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2556)

ตามพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 มาตรา 4 “การอาชีวศึกษา” หมายความว่า กระบวนการศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนใน ด้านวิชาชีพระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับ เทคโนโลยี มาตรา 6 การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพต้องเป็นการจัดการศึกษาในด้านวิชาชีพ ที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผน การศึกษาแห่งชาติ เพื่อผลิตและพัฒนา กำลังคนในด้านวิชาชีพระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี รวมทั้งเป็นการยกระดับการศึกษา วิชาชีพให้สูงขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยนำความรู้ในทางทฤษฎีอันเป็น ลักษณะพื้นฐานมาพัฒนาผู้รับการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติและมีสมรรถนะจน สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในลักษณะผู้ปฏิบัติหรือประกอบอาชีพโดยอิสระได้ (ราชกิจจานุเบกษา, 2551)

นักศึกษาอาชีวะในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพนั้นเปรียบได้กับนักเรียนสายสามัญศึกษาระดับ มัธยมศึกษาตอนปลายที่เรียนด้านสายอาชีพ ซึ่งเป็นวัยที่อยู่ช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อของการเป็นวัยเด็กกับวัย ผู้ใหญ่ เป็นวัยที่มีพัฒนาการทั้งด้านอารมณ์ ลักษณะ สติปัญญาและด้านร่างกาย เป็นวัยที่พร้อมจะรับ การส่งเสริม เจตคติทางคุณธรรม จริยธรรมมากที่สุด เพราะเป็นวัยแห่งการเริ่มสร้างความเจริญของกิจกรรม ในทุก ๆ ด้าน (ดวงเดือน พันธุ์มนวิน, 2525 อ้างถึงในดวงพร อุทัยสุรี, 2548) ฉะนั้น การจัดการเรียน การสอนพลศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อปลูกฝังให้นักศึกษา มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข เป็นทั้งคนเก่งและคนดี อีกทั้ง เป็นเยาวชนที่มีประสิทธิภาพสามารถพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

อย่างไรก็ตาม ที่ผ่านมา การจัดการเรียนการสอนพลศึกษาในสถาบันอาชีวศึกษายังมีปัญหา อยู่มาก ตั้งแต่ปี 2522 (ลันติพงษ์ ปลั้งสุวรรณ, 2522) และยังพบต่อเนื่องมาตลอดจนถึงปี 2555 (สิริยุทธ พับเพลิง และไพบูลย์ ศรีชัยสวัสดิ์, 2555) พบว่ามีปัญหาจำนวนครูพลศึกษาในสถาบัน อาชีวศึกษามีจำนวนน้อย ไม่ได้สัดส่วนกับจำนวนนักเรียน ครูพลศึกษาต้องทำงานพิเศษนอกเหนือ จากการสอนมากเกินไป ขาดแรงจูงใจและลังเลตื่นในการปฏิบัติงาน ประสบปัญหาในด้านการสนับสนุน จากฝ่ายบริหารและอาจารย์อื่น ๆ ปัญหาเกี่ยวกับการจัดสอนวิชาบังคับตามหลักสูตร ปัญหาการจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดซื้ออุปกรณ์ นักเรียนอยากเล่นตามลำพังมากกว่าการเรียนทักษะพื้นฐาน ขาดแคลน สถานที่และอุปกรณ์ ขาดการนิเทศทางพลศึกษา และปัญหาเกี่ยวกับการวัดผลที่ต้องใช้เวลามากและ ต้องวัดหลายด้าน

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาแนวทางการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาในสถาบันอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อจะได้ทราบสภาพและปัญหาของ การจัดการเรียนการสอนพลศึกษาในสถาบัน อาชีวศึกษา และได้ทราบแนวทางที่จะนำไปใช้ในการพัฒนา ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาให้ มีประสิทธิภาพ บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการพลศึกษา

วัตถุประสงค์

- เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาในสถาบันอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ในเขตกรุงเทพมหานคร
- เพื่อนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาในสถาบันอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ในเขตกรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ หัวหน้ากลุ่มวิชาสุขศึกษาและพลศึกษาและนักศึกษาอาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สถาบันอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เป็น 1) หัวหน้ากลุ่มวิชาสุขศึกษาและพลศึกษาในสถาบันอาชีวศึกษา ลังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา 17 ท่าน ลังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน 76 ท่าน รวม 93 ท่าน ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง 2) นักศึกษาอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สถาบันอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ลังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา 68 คน ลังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน 304 คน รวม 372 คน กลุ่มตัวอย่างนี้ได้มาจากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างง่าย กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของเครชีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970)

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจำนวน 2 ฉบับ ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับ แนวทางการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาในสถาบันอาชีวศึกษาสำหรับหัวหน้ากลุ่มวิชาสุขศึกษา และพลศึกษา และแบบสอบถามสำหรับนักศึกษาอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ซึ่งเครื่องมือทุกฉบับมี การตรวจสอบมีความตรงเชิงเนื้อหาโดยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่านพิจารณา และนำไปทดลองใช้กับหัวหน้ากลุ่มวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา จำนวน 30 ท่าน และนักศึกษาอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ก่อนนำไปใช้จริง ซึ่งแบบสอบถามสำหรับหัวหน้ากลุ่มวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.97 และค่าความเที่ยง (α) เท่ากับ 0.96 ส่วนแบบสอบถามสำหรับนักศึกษา มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.97 และค่าความเที่ยง (α) เท่ากับ 0.97

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอหนังสือจากบันทึกวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เสนอผู้อำนวยการสถาบันอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อแจ้งวัตถุประสงค์ให้ทราบ และขอความอนุเคราะห์ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยลงแบบสอบถามและเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเองเป็นบางส่วน
3. ผู้วิจัยลงแบบสอบถามทางไปรษณีย์ และให้ผู้ตอบแบบสอบถามล่งแบบสอบถามกลับคืน ให้ผู้วิจัยทางไปรษณีย์ หลังจากลงแบบสอบถามแล้ว 7 วัน ผู้วิจัยโทรศัพท์ติดตามเป็นระยะ ๆ
4. นำแบบสอบถามที่ตรวจสอบความสมบูรณ์แล้วไปวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยลงแบบสอบถามไปยังสถาบันอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร โดยเป็นแบบสอบถามหัวหน้ากลุ่มสุขศึกษาและพลศึกษา 93 ชุด ได้รับกลับคืนมา 75 ชุด คิดเป็นร้อยละ 80.65 และเป็นแบบสอบถามนักศึกษาอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) 372 ชุด ได้รับกลับคืนมา 298 ชุด คิดเป็นร้อยละ 80.11 ใน การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้สัดส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำเสนอในรูปความเรียงเพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการอภิปรายผล

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาในสถาบันอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถาบันอาชีวศึกษา

สถาบันอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร มีครุพลศึกษาเฉลี่ยสถาบันละ 2 คน และมีนักศึกษาประมาณ 844 คน คิดเป็นอัตราส่วนของครุพลศึกษา ต่อจำนวนนักศึกษา 1 : 422 ครุพลศึกษาเป็นครุพลศอนประจํา เพศชาย อายุระหว่าง 30-39 ปี มีระดับการศึกษาปริญญาตรี ส่วนใหญ่มีวุฒิทางพลศึกษา ร้อยละ 85.63 และไม่มีวุฒิทางด้านพลศึกษา ร้อยละ 14.37 ส่วนจำนวนนักศึกษาในควบวิชาพลศึกษา โดยเฉลี่ยต่อ 1 ห้องเรียน มีประมาณ 31-40 คน

2. สถานภาพของหัวหน้ากลุ่มวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา

ครุพลศึกษาสอนอยู่ในสถาบันอาชีวศึกษาสังกัดคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ร้อยละ 14.67 สังกัดคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ร้อยละ 85.33 ส่วนใหญ่วรับผิดชอบสอนวิชาพลศึกษาให้แก่นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ทั้งรายวิชาพลศึกษาและสุขศึกษา มีภาระงานสอนเฉลี่ย 18 คาบต่อสัปดาห์ โดยสอนวิชาพลศึกษา 12 คาบต่อสัปดาห์ และวิชาสุขศึกษา 6 คาบต่อสัปดาห์

ส่วนใหญ่ มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 16 ปีขึ้นไป ครูพลศึกษาส่วนใหญ่ได้รับการส่งเสริมในด้านการเรียน การสอนจากสถานบัน โดยได้รับนิเทศการสอนวิชาพลศึกษา รองลงมาคือ เข้ารับการอบรมส่วนใหญ่เคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับการสอนพลศึกษา 2 ครั้ง

3. สถานภาพของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

นักศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม เป็นเพศชาย ร้อยละ 52.35 เพศหญิง ร้อยละ 47.65 โดยส่วนใหญ่ อายุ 18 ปี ศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 สาขาวิชานักศึกษา ช่างยนต์ และการขาย งานอดิเรกในเวลาว่างของนักศึกษา คือ พิงเพลง เล่นกีฬาหรือออกกำลังกาย และดูหนัง กีฬาหรือกิจกรรมที่ทำ คือ เล่นฟุตบอล วิ่ง และว่ายน้ำ ตามลำดับ โดยส่วนใหญ่เล่นกีฬาหรือออกกำลังกาย 1-2 ครั้ง ต่อสัปดาห์

4. สภาพการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาในสถานบันอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มสุขศึกษาและพลศึกษา

4.1 ด้านการจัดทำหลักสูตรวิชาพลศึกษา

สถานบันอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร มีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาในกลุ่มวิชาสุขศึกษา และพลศึกษาด้วยตนเอง โดยศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 ปรับปรุงการจัดทำสาระหลักสูตรทุก 3 ปี ครูพลศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรพลศึกษาโดยการจัดทำแผนการเรียนรู้การกำหนดและจัดทำหน่วยการเรียนรู้ และการกำหนดชั่วโมงเรียนวิชาพลศึกษา ซึ่งก่อนดำเนินการจัดทำหลักสูตรพลศึกษา ครูพลศึกษาได้รับการส่งเสริมให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรโดยการเข้าร่วมสัมมนาทางวิชาการ ปัจจุบันที่พบในการจัดทำหลักสูตรพลศึกษาส่วนใหญ่ ได้แก่ การกำหนดเวลาเรียนเพิ่มเติมหรือจัดเป็นรายวิชาเพิ่มเติมในแต่ละชั้นปี

4.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน

สถานบันอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครมีการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาในชั้นเรียน ร้อยละ 90.67 ครูพลศึกษามีการเตรียมการสอนโดยจัดทำแผนการสอน การดำเนินการสอนมีขั้นตอน การสอน ได้แก่ การอบรมอุ่นร่างกาย การฝึกหัดปฏิบัติ การอธิบายและสาธิต การนำไปใช้ ตามลำดับ ส่วนใหญ่ใช้วิธี การสอนแบบให้นักศึกษาได้ปฏิบัติจริง ส่วนใหญ่จัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาจัดให้แก่นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 รายวิชาที่จัดสอนส่วนใหญ่ ได้แก่ พลศึกษาเพื่อพัฒนาสุขภาพ ทักษะชีวิตในการพัฒนาสุขภาพ และการออกกำลังกายเพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพในการทำงาน ระยะเวลาที่ใช้ในการสอน 2 คืนต่อสัปดาห์ มีการจัดทำเอกสารประกอบการเรียนการสอนบางกิจกรรม และจัดทำแผนบันทึกการสอนวิชาพลศึกษาเป็นรายสัปดาห์

4.3 ด้านการวัดและการประเมินผลวิชาพลศึกษา

การวัดและประเมินผลวิชาพลศึกษา ในสถานบันอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่ ใช้วิธีการสอบปฏิบัติ รองลงมาคือ สังเกตพฤติกรรม และสอบทฤษฎี มีเกณฑ์การตัดสินแบบอิงเกณฑ์ องค์ประกอบการในการให้คะแนน วัดและประเมินในด้านทักษะมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านสมรรถภาพ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม และด้านเจตคติ โดยมีสัดส่วนการให้คะแนนร้อยละ 40, 30, 10, 10, 10 ตามลำดับ

4.4 ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก

สถาบันอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่มีสถานที่ที่ใช้ในการเรียนการสอนเพียงพอก ลนамที่ใช้ในการสอนพลศึกษาส่วนใหญ่เป็นลนамคอนกรีต อุปกรณ์การเรียนการสอนพลศึกษาและลิ้งอำนวยความสะดวกความสะดวกมีจำนวนเพียงพอ กับกิจกรรมที่จัดสอนและเพียงพอ กับจำนวนนักศึกษา งบประมาณ ในการจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา ส่วนใหญ่ได้รับมาจากการเงินบำรุงการศึกษา

5. ความคิดเห็นของนักศึกษาอาชีวศึกษาเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาในสถานบันนอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร

นักศึกษามีความเห็นว่า สถาบันอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร มีการจัดการเรียนการสอน พลศึกษา ร้อยละ 88.59 กิจกรรมพลศึกษาที่นักศึกษาส่วนใหญ่สนใจและต้องการให้มีการจัดการเรียน การสอนมากที่สุด ได้แก่ พุตบลอ วอลเลย์บลอ และแบดมินตัน ตามลำดับ นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่า ช่วงเวลาเรียน พลศึกษาที่ดีที่สุด คือ ชั่วโมงเรียนลุดท้ายของวัน การวัดผลวิชาพลศึกษาใช้วิธีสอบปฏิบัติ

6. ความคิดเห็นของนักศึกษาอาชีวศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาในสถานบันนอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร

6.1 เกี่ยวกับครุพลศึกษา เมื่อพิจารณาโดยรวม พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า จำนวนครุพลศึกษามีน้อยเมื่อเทียบกับจำนวนนักศึกษา และครุพลศึกษา ต้องทำงานอื่นนอกเหนือจากการสอนมากไป มีปัญหาอยู่ในระดับมาก

6.2 การจัดการเรียนการสอนพลศึกษาในชั้นเรียน เมื่อพิจารณาโดยรวม มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สถานที่เปลี่ยนเลือกผ้าและทำความสะอาดร่างกายไม่เพียงพอ มีปัญหาอยู่ในระดับมาก

7. ความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มวิชาสุขศึกษาและผลศึกษาเกี่ยวกับความเหมาะสมที่จะนำเสนอเป็นแนวทางการจัดการเรียนการสอนผลศึกษาในสถาบันอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ครั้งมีดังนี้

7.1 กิจกรรมทางพลศึกษาที่กำหนด ควรเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนานักศึกษาในด้านระเบียบวินัย ความมีน้ำใจนักศึกษาและความมีคุณธรรมจริยธรรม

- 7.2 ครูผู้สอนพลศึกษาควรมีวุฒิทางพลศึกษา
- 7.3 จำนวนครูพลศึกษาต่อจำนวนนักศึกษาควรมีอัตราส่วนที่เหมาะสม
- 7.4 ผู้บริหารควรจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอ กับการจัดการเรียนการสอนศึกษา
- 7.5 ควรจัดสถานที่และอุปกรณ์ให้มีความปลอดภัย และเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน พลศึกษา

อภิรายผล

1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานบันอาชีวศึกษาและสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานบันอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร มีครูพลศึกษาในสถานบันแห่งละ 2 คน และมีนักศึกษาประมาณ 844 อัตราส่วนของครูพลศึกษา ต่อจำนวนนักศึกษา 1 : 422 จากผลการวิจัยจะเห็นว่า ครูพลศึกษาในสถานบันอาชีวศึกษามีจำนวนน้อย ไม่ได้สัดส่วนกับจำนวนนักศึกษาที่ควร มีสัดส่วน 1 : 190 คน ตามเกณฑ์ที่ บุชเชอร์ (Bucher, 1979) กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สันติพงษ์ ปลั้งสุวรรณ (2522) และ ปิยะชาติ ลิทธิวิจิตร (2529)

จำนวนนักศึกษาในค่าวิชาพลศึกษา โดยเฉลี่ยต่อ 1 ห้องเรียน ต่อความรับผิดชอบของครูผู้สอน 1 คน ส่วนใหญ่ คือ 31-40 คน ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอแนะของ วานา คุณาวิสิทธิ์ (2539) ที่กล่าวว่า “ขนาดของชั้นเรียนที่เหมาะสมคือ นักเรียน 30-40 คน ต่อครู 1 คน” และสอดคล้องกับ บุชเชอร์ (Bucher, 1979) ที่เสนอแนะไว้ว่า “ขนาดของชั้นเรียนในวิชาพลศึกษาที่เหมาะสมคือ นักเรียน 35 คน และ ไม่ควรเกิน 45 คน ต่อครูผู้สอน 1 คน”

ครูพลศึกษาส่วนใหญ่เป็นครูผู้สอนประจำ เพศชาย อายุระหว่าง 30-39 ปี มีระดับการศึกษา ปริญญาตรี ส่วนใหญ่มีวุฒิทางพลศึกษา ร้อยละ 85.63 และมีครูพลศึกษาที่ไม่มีวุฒิทางด้านพลศึกษา ร้อยละ 14.37 ซึ่งสอดคล้องกับ บุชเชอร์ (Bucher, 1979) ได้กล่าวว่า คุณสมบัติทั่วไปของครูพลศึกษา จะต้องมี ดังนี้ คือ ครูพลศึกษาควรจะจบจากสถานที่ฝึกหรือพัฒนาบุคคลเพื่อเป็นครูพลศึกษา เพราะ พลศึกษามีพื้นฐานมาจากวิทยาศาสตร์หลายแขนง ผู้นำในด้านนี้ควรมีความรู้ความเข้าใจอย่างถ่องแท้

ครูพลศึกษาส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 16 ปีขึ้นไป ส่วนใหญ่รับผิดชอบสอน วิชา พลศึกษาให้แก่นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ทั้งรายวิชาพลศึกษาและสุขศึกษา มีภาระงานสอน 18 คาบต่อสัปดาห์ โดยสอนวิชาพลศึกษา 12 คาบต่อสัปดาห์ และวิชาสุขศึกษา 6 คาบ ต่อสัปดาห์ และดังให้เห็นว่า ครูพลศึกษามีภาระหน้าที่ในการสอนมากเกินไป อาจจะทำให้ครูไม่เวลาไปใช้ ในการศึกษาด้านคัวเพิ่มเติมหรือทำภาระหน้าที่อื่น ๆ ซึ่งไม่สอดคล้องกับ วานา คุณาวิสิทธิ์ (2541) ที่กล่าวว่า อัตรา การสอนของครูควรเป็น 3 คาบต่อวัน หรือ 15 คาบต่อสัปดาห์

ครูพลศึกษาส่วนใหญ่ได้รับการลงเสริมในด้านการเรียนการสอนจากสถานบัน โดยได้รับนิเทศ การสอนวิชาพลศึกษา เข้ารับการอบรม ส่วนใหญ่เคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับการสอนพลศึกษา 2 ครั้ง

ซึ่งเป็นไปตามหลักปฏิญญาราชบูรี ว่าด้วยกีฬาและการศึกษา (สมาคมสุขศึกษา พลศึกษา และสันนทานการแห่งประเทศไทย, 2548) ที่ว่า “ความมีการพัฒนาบุคลากรในวิชาชีพ ด้วยการประชุมอบรมหรือสัมมนา เพื่อให้ได้รับองค์ความรู้ใหม่ ๆ ความก้าวหน้า และความเคลื่อนไหวในวิชาชีพ” และสอดคล้องกับ สมเกียรติ กاثองทุ่ง (2557) ได้เสนอแนะว่า ควรจัดให้มีการอบรมพัฒนาเทคนิคการสอนเพื่อพัฒนาหลักสูตรและผู้เรียน เพื่อเป็นการพัฒนาสมรรถนะของอาจารย์พลศึกษา

นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นชายมากกว่าหญิง อายุ 18 ปี ศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาการบัญชี งานอดิเรกในเวลาว่าง คือ ฟังเพลง เล่นกีฬาหรือออกกำลังกาย และดูหนัง นักศึกษาชอบเล่นฟุตบอล วิ่ง และว่ายน้ำ โดยส่วนใหญ่ออกกำลังกาย 1-2 ครั้งต่อสัปดาห์ แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาได้เรียน พลศึกษาแล้วเกิดการพัฒนาการด้านเจตคติที่ดีต่อการพลศึกษา การกีฬา และการออกกำลังกาย หากกระบวนการเรียนการสอนวิชาพลศึกษานั้นดีแล้วได้ผลจริง ๆ นักเรียนจะมีความรักความผูกพันในสิ่งที่เรียน และนำความรู้ทางพลศึกษาไปใช้เล่นกีฬาและออกกำลังกายตามอัตภาพในเวลาว่าง และในชีวิตประจำวัน (วรศักดิ์ เพียรชอบ, 2548) ซึ่งสอดคล้องกับ สุรเชษฐ์ โชคิวารานนท์ (2550) ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับงานวิจัยว่า ปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษาได้เป็นอย่างดีคือ ปัจจัยทางด้าน การเรียนการสอน ดังนั้นการทำให้นักเรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษานั้น ครูพลศึกษา หรือผู้เกี่ยวข้องจึงควรดำเนินถึงเรื่องการเรียนการสอนเป็นสำคัญ และสอดคล้องกับ สริสา ลิทธิพิทักษ์ (2551) ที่พบว่า การรับรู้ประโภช์ของการเล่นกีฬาและออกกำลังกาย มีความลัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมออกกำลังกาย

2. สภาพการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาในสถานบันในเขตกรุงเทพมหานคร

2.1 ด้านการจัดทำหลักสูตรวิชาพลศึกษา

สถานบันอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่ มีการจัดทำหลักสูตรพลศึกษาด้วย ตนเอง ปรับปรุงหลักสูตรทุก ๆ 3 ปี ครูพลศึกษาได้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการสอน การกำหนดและจัดทำหน่วยการเรียนรู้ กำหนดชั่วโมงเรียนวิชาพลศึกษา และเขียนคำอธิบายรายวิชา ซึ่งเป็นไปตามข้อกำหนดของปฏิญญาราชบูรี ว่าด้วยกีฬาและการศึกษา (สมาคมสุขศึกษา พลศึกษาและสันนทานการแห่งประเทศไทย, 2548) ที่กำหนดว่า “หลักสูตรสุขศึกษาและพลศึกษา ต้องดำเนินการพัฒนาโดยบุคลากรในสาขาวิชาชีพนี้โดยตรง” ก่อนดำเนินการจัดทำสาระหลักสูตรวิชาพลศึกษาครูพลศึกษาได้รับการส่งเสริมให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรวิชาพลศึกษา โดยสถานบันจัดให้เข้าร่วมสัมมนาทางวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับ สมเกียรติ กاثองทุ่ง (2557) ได้เสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของอาจารย์พลศึกษาว่า ควรจัดให้มีการอบรมในด้านการจัดการและการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้อาจารย์พลศึกษาได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาตนเอง สำหรับปัญหาที่พบมากที่สุดในการจัดทำหลักสูตร คือ การกำหนดเวลาเรียนเพิ่มเติมหรือจัดเป็นรายวิชาเพิ่มเติมในแต่ละชั้นปี

2.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน

ครูพลศึกษามีการจัดทำแผนการสอน และทำแผนบันทึกการสอนวิชาพลศึกษาเป็น รายลับдаห์ การดำเนินการสอนมีขั้นตอน ดังนี้ การอุ่นร่างกาย การฝึกหัดปฏิบัติ การอธิบายและสาธิต และ การนำไปใช้ ซึ่งสอดคล้องกับ วรรคดี เพียรชอบ (2548) กล่าวว่า ขั้นตอนการสอนพลศึกษา มีดังนี้ 1) การอุ่นร่างกาย 2) การอธิบายและสาธิต 3) การฝึกหัดให้มีทักษะ 4) การนำลิ่งที่เรียนแล้วไปใช้เล่นด้วยความสนุกสนาน 5) การสรุปและสุขปฏิบัติ สรุปได้ว่า ครูพลศึกษาจะต้องดำเนินการสอนให้เป็นไปตามกระบวนการสอนพลศึกษาทั้ง 5 ขั้น ได้แก่ ขั้นเตรียม ขั้นอธิบายและสาธิต ขั้นฝึกหัด ขั้นนำไปใช้ และขั้นสรุปและสุขปฏิบัติ ทั้งนี้เนื่องจากการดำเนินการสอนตามกระบวนการสอนพลศึกษาจะทำให้ความมุ่งหมายของ การสอนพลศึกษางบรวมลุดหมาย และทำให้การดำเนินการสอนเกิดลัมฤทธิ์ผลในการสอนพลศึกษานั้น ครูพลศึกษาใช้วิธีการสอนโดยให้นักศึกษาได้ปฏิบัติจริง มีการจัดทำเอกสารประกอบการเรียน การสอน บางกิจกรรม รายวิชาที่มีการเรียนการสอนล้วนใหญ่คือ พลศึกษาเพื่อพัฒนาสุขภาพ ทักษะชีวิตใน การพัฒนาสุขภาพ และการออกกำลังกายเพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพในการทำงาน เวลาที่ใช้ในการเรียน การสอนพลศึกษาคือ 2 ค疤ต่อลับดาห์ ซึ่งเป็นไปตามข้อกำหนดของปฏิญญากรุงเทพฯ ว่าด้วยการกีฬาและการศึกษา (Bangkok Agenda on Sport and Education) (The Royal Government of Thailand in Collaboration with the United Nations, 2005) ที่กำหนดไว้ว่า “ทุกโรงเรียนควรจัดหลักสูตรด้าน การกีฬาและการพลศึกษา ให้นักเรียนอย่างน้อย 120 นาทีต่อลับดาห์ (2 ชั่วโมงต่อลับดาห์)” นอกจากนี้ ยัง สอดคล้องกับ ปฏิญญาราชบูรี ว่าด้วยกีฬาและการศึกษา (สมาคมสุขศึกษา พลศึกษา และลันนาการแห่ง ประเทศไทย, 2548) ได้กำหนดเกี่ยวกับชั่วโมงเรียนพลศึกษาว่า “ควรจัดเวลาเรียนพลศึกษา 2 ชั่วโมง ใน ทุกระดับชั้นรวมถึงระดับอาชีวศึกษา”

2.3 ด้านการวัดและการประเมินผล

ครูพลศึกษาจะใช้การสอนภาคปฏิบัติเป็นตัววัดและประเมินผลการเรียนวิชาพลศึกษา โดยมี เกณฑ์การให้คะแนนแบบอิงเกณฑ์ ซึ่งมีองค์ประกอบที่ใช้ในการตัดสินให้คะแนน ดังนี้ ด้านความทักษะ ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม และจริยธรรม ด้านสมรรถภาพ และด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยมีสัดส่วน การให้คะแนนร้อยละ 40, 30, 10, 10, 10 ตามลำดับ จะเห็นได้ว่า ครูพลศึกษามีการวัดและประเมิน ทุกด้าน แต่ทว่า ครูพลศึกษาให้ความสำคัญกับองค์ประกอบด้านทักษะและด้านความรู้มากกว่าด้านอื่น ๆ ซึ่งไม่สอดคล้องกับ ว手册 คุณอาภิสิทธิ์ (2539) กล่าวว่า การให้คะแนนคร่าวๆ นึงถึงพัฒนาการทั้ง 5 ด้าน หรือจุดมุ่งหมายของวิชาพลศึกษา และความมุ่งเน้นพัฒนาการทางด้านทักษะเท่า ๆ กับพัฒนาการทางด้าน สมรรถภาพ อีกทั้งยังไม่สอดคล้องกับ วรรคดี เพียรชอบ (2548) ที่กล่าวว่า “ถ้าหากว่าความมุ่งหมาย ของการสอนพลศึกษาได้กำหนดเพื่อให้นักเรียนมีการพัฒนาการในทุกด้านคือ ด้านสมรรถภาพทางกาย ด้านทักษะ ด้านความรู้ ด้านคุณลักษณะ และด้านทัศนคติ การให้คะแนนก็ควรจะได้ครบทุกด้าน อัตราส่วน ของการให้คะแนนแต่ละด้านควรเป็นดังนี้ คือ สมรรถภาพทางกาย ร้อยละ 20 - 25 ทักษะ ร้อยละ 20 - 25 ความรู้ ร้อยละ 10 - 20 คุณลักษณะ ร้อยละ 10 - 20 และทัศนคติต่อวิชาพลศึกษา 10 - 20”

2.4 ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก

สถาบันอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่ มีสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ความสะอาดมีจำนวนเพียงพอสำหรับการจัดการเรียนการสอนพลศึกษา ผู้วิจัยเห็นว่า การที่สถาบันมีสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกความสะอาดเพียงพอ จะทำให้ครุพลศึกษาสามารถจัดการเรียนการสอนได้หาก หลายเพื่อให้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ การจัดการเรียนการสอนพลศึกษาจะบรรลุผลที่ดีได้นั้น ครุพลศึกษา ควรกำหนดกระบวนการเรียนการสอนโดยทำความเข้าใจในความสัมพันธ์ของวัสดุที่ใช้ในการจัดการเรียน การสอน วัสดุที่ใช้ในการเรียนการสอนควรมีความหลากหลาย วัสดุเดิมอาจจะใช้วิธีการสอนต่างๆ กันไป แต่อย่างไรก็ตามต้องใกล้เคียงกันเนื้อหาที่จะสอน (Xiulan, 2011) สถานที่ทั้งในร่มและกลางแจ้ง อุปกรณ์ และเครื่องอำนวยความสะดวกต่างๆ เป็นส่วนประกอบสำคัญในการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมทาง พลศึกษา ดังนั้นแล้ว ทุกสถาบันควรจัดให้มีจำนวนเพียงพอสำหรับนักศึกษาและนักกีฬา และอยู่ในลักษณะ ที่ใช้งานได้ดีและมี ความปลอดภัย (เจสซี ไฟริง วิลเลียมส์, 2540)

3. ปัญหาการจัดการเรียนการสอนพลศึกษา ตามความคิดเห็นของนักศึกษาระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มี ปัญหาอยู่ในระดับน้อย ทุกด้าน ดังนี้

3.1 ครุพลศึกษา เมื่อพิจารณาโดยรวม พบร่วม พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็น รายข้อ พบร่วม มีปัญหาอยู่ในระดับมากในเรื่องจำนวนครุพลศึกษามีน้อยเมื่อเทียบกับจำนวนนักศึกษา ครุพลศึกษาต้องทำงานอื่นนอกเหนือจากการสอนมากไป เมื่อพิจารณาปัญหาเกี่ยวกับจำนวนครุพลศึกษา มีน้อยเมื่อเทียบกับจำนวนนักศึกษา และปัญหาเกี่ยวกับครุพลศึกษาต้องทำงานอื่นนอกเหนือจากการสอนมากไป ได้สอดคล้องกับความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มสุขศึกษาและพลศึกษา และได้สอดคล้อง กับงานวิจัยของ ปิยะชาติ ลิทธิวิภูคิริ (2529) และ วิทูรย์ ปัญชานน (2541) พบร่วม อัตราครุพลศึกษาใน โรงเรียนไม่สอดคล้องกับจำนวนชั่วโมงสอนและการทำงาน ทำให้ครุพลศึกษาหนักเกินไป ผู้วิจัยเห็นว่า การที่ครุพลศึกษาในสถาบันมีจำนวนน้อย ไม่ได้สัดส่วนกับจำนวนนักศึกษา ทำให้ครุพลศึกษาต้องรับผิดชอบ ภาระงาน หน้าที่อื่นๆ และต้องแบ่งกับภาระในการสอนมากเกินไป ซึ่งอาจจะส่งผลต่อการจัดการเรียน การสอน และการจัดกิจกรรมทาง พลศึกษาได้ไม่เต็มที่ และไม่บรรลุผลเท่าที่ควร ดังที่ บุชเชอร์ (Bucher, 1979) ได้กล่าวว่า “อัตราการทำงานของครุพลศึกษาควรเป็นสิ่งวิตกกงลของผู้บริหาร เพื่อที่จะคงความ กระตือรือร้นและความแข็งแรงซึ่งเป็น สิ่งสำคัญ ดังนั้น ครุต้องไม่ทำงานหนักเกินไป”

3.2 การจัดการเรียนการสอนพลศึกษาในชั้นเรียน เมื่อพิจารณาปัญหาเกี่ยวกับการจัด การเรียนการสอนพลศึกษาในชั้นเรียน พบร่วม มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ซึ่งสอดคล้องกับ ลิรยาฤทธ พับเพลิง และไพบูลย์ ครีชัยลวัลต์ (2555) ทำการศึกษาเรื่องความคิดเห็นของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ที่มีต่อ การจัดการเรียนรู้พลศึกษา ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2555 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาสรุปโดยรวม ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากในทุกด้าน ทั้งด้านจุดมุ่งหมายการจัดการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียน

การสอน ด้านบุคลิกภาพของครูผู้สอน ด้านการวัดและประเมินผล และด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก ความสะดวก แสดงให้เห็นว่า กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนพลศึกษา ที่ผ่านมาของวิทยาลัย อาชีวศึกษาเอกชนประสบผลสำเร็จในระดับหนึ่ง

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ในเรื่องสถานที่เปลี่ยนเลือกผ้าและทำความสะอาดร่างกายไม่เพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สันติพงษ์ ปลั้งสุวรรณ (2522) ทำการวิจัย เรื่องปัญหาการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ กรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 7 กรุงเทพมหานคร และ วิชญุ กล่าววารณ์ (2533) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัญหาการจัดและการดำเนินการโปรแกรมพลศึกษาในสถานบันอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า “มีปัญหาในเรื่อง ขาดสถานที่ ทำความสะอาดร่างกายหลังจากเข้าร่วมกิจกรรมและความเพียงพอของห้องเปลี่ยนเครื่องแต่งกาย” ทั้งนี้ วงศ์ดี เพียรชอน (2548) ได้เสนอแนะว่า “การที่จะสร้างเสริมให้นักเรียนมีสุขนิสัยที่ดีได้วิธีหนึ่ง นั้นก็ด้วยการให้นักเรียนทำความสะอาดร่างกายและแต่งตัวให้เรียบร้อย หลังจากการเรียนวิชาพลศึกษา แล้ว ซึ่งการกระทำเช่นนี้ โรงเรียนควรมีสถานที่อาบน้ำและสถานที่เปลี่ยนเครื่องแต่งกายให้พร้อม”

4. ความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มสุขศึกษาและพลศึกษาในรูประดับความเหมาะสมที่จะนำเสนอเป็นแนวทางการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาในสถานบันอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร

จากผลการวิจัย ทำให้ได้ความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มสุขศึกษาและพลศึกษา ซึ่งเป็นข้อความ ที่เหมาะสมในระดับมากที่สุดที่จะนำเสนอเป็นแนวทางการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาในสถานบันอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ปรากฏผลดังนี้

4.1 การเลือกกิจกรรมพลศึกษาคร่าวมความหลากหลายและเหมาะสมต่อนักศึกษา การจัด กิจกรรมพลศึกษาหรือกีฬาหลาย ๆ อย่างนั้น จะช่วยให้สามารถบรรลุตามความมุ่งหมายที่วางไว้ในทุก ๆ ด้าน

4.2 กิจกรรมทางพลศึกษาที่กำหนด ควรเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนานักศึกษาใน ด้านระเบียบวินัย ความมีน้ำใจนักกีฬาและความมีคุณธรรมจริยธรรม สอดคล้องกับ อัลรี สะอีดี (2555) กิจกรรม พลศึกษาคร่าวจะส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ได้แก่ ส่งเสริมให้เป็นผู้มี ระเบียบวินัย มีศีลธรรมจรรยา มีความซื่อสัตย์ มีความสามัคคี มีน้ำใจนักกีฬา มีความเคราะห์อกรูกติกา ฯลฯ

4.3 ครูผู้สอนพลศึกษาคร่าวมุ่งทิทางพลศึกษา ครูพลศึกษาควรจะจากสถานบันที่ฝึกหรือ พัฒนาบุคลเพื่อเป็นครูพลศึกษา เพราะพลศึกษามีพื้นฐานมาจากวิทยาศาสตร์หลายแขนง ผู้นำในด้านนี้ ความมีความรู้ ความเข้าใจอย่างถ่องแท้ (Bucher, 1979) และมีความเข้าใจหลักการและปรัชญาของการ พลศึกษาเป็นอย่างดี

4.4 จำนวนครูพลศึกษาต่อจำนวนนักศึกษาคร่าวมืออัตราส่วนที่เหมาะสม ครูพลศึกษาถือว่า มีความสำคัญในการจัดโปรแกรมพลศึกษาเป็นอันมาก ในสถานบันอาชีวศึกษาคร่าวมีครูพลศึกษาให้ เพียงพอและได้สัดส่วนกับจำนวนนักเรียน บุคลากรที่ทางโรงเรียนมอบหมายให้จัดการเรียนการสอน

ผลศึกษาและรับผิดชอบการจัดโปรแกรมผลศึกษาควรเป็นผู้ที่มีวุฒิทางผลศึกษา เพราะจะเป็นผู้ที่มีหลักการในการสอนและการจัดโปรแกรมผลศึกษาได้อย่างถูกต้อง (วรศักดิ์ เพียรขอบ, 2548)

4.5 ควรจัดสถานที่และอุปกรณ์ให้มีความปลอดภัยและเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน ผลศึกษา สถานที่และอุปกรณ์เป็นสิ่งสำคัญสำหรับวิชาผลศึกษา ควรจะต้องคำนึงถึงความปลอดภัยและ ความเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอนผลศึกษา จัดวัสดุและอุปกรณ์ให้มีจำนวนเพียงพอสำหรับนักศึกษาและนักพิพากษา และวัสดุ อุปกรณ์เหล่านี้ควรได้รับการตรวจสอบรับรองคุณภาพและความปลอดภัย (วสนา คุณอาภิสิทธิ์, 2539)

แนวทางการจัดการเรียนการสอนผลศึกษาในสถานบันอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ในเขตกรุงเทพมหานคร ควรมีดังต่อไปนี้

1. ด้านหลักสูตร ควรมีการเพิ่มจำนวนหน่วยกิตวิชาผลศึกษาเพื่อที่จะได้มีการจัดการเรียนการสอน ผลศึกษาอย่างต่อเนื่องในทุกชั้นปี เพื่อส่งเสริมและพัฒนาเยาวชนไทยให้มีความรู้และทักษะเกี่ยวกับสุขภาพที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคม วัตถุประสงค์รายวิชาในกลุ่มผลศึกษาควรมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนเกิด การเรียนรู้ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านสมรรถภาพทางกาย ด้านทักษะ ด้านความรู้ ด้านคุณธรรมประจำตัว และด้านเจตคติต่อการผลศึกษา ตามหลักการและปรัชญาของการผลศึกษา (วรศักดิ์ เพียรขอบ, 2548)

2. ด้านครุพลศึกษา ควรมีการขออัตราบรรจุครุพลศึกษาที่มีวุฒิทางผลศึกษาให้มีจำนวนเพียงพอในแต่ละสถานบัน ซึ่งอัตราส่วนระหว่างครุพลศึกษาที่มีลักษณะนักศึกษาควรมีสัดส่วนที่เหมาะสม คือ ครุ 1 คน ต่อ นักศึกษา 190 คน (Bucher, 1979) เพื่อที่ครุพลศึกษาจะได้ดูแลนักศึกษาได้อย่างทั่วถึง ลั่งผลให้ การเรียนการสอนผลศึกษาล้มทิ้งผลและบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการผลศึกษา

3. ด้านสถานที่ อุปกรณ์และลิ่งอำนวยความสะดวก ผู้บริหารควรพิจารณาในการจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอในการพัฒนาปรับปรุงสถานที่ จัดทำอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอนและลิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ให้เพียงพอต่อจำนวนผู้เรียน ควรมีการสำรวจปัญหาและความต้องการจำเป็นที่เกี่ยวกับสถานที่ อุปกรณ์และ ลิ่งอำนวยความสะดวกที่ใช้ในการเรียนการสอนผลศึกษา และจัดทำแผนงานเสนอต่อผู้บริหาร เพื่อชี้แจงถึงรายละเอียดความสำคัญและความจำเป็นในค่าใช้จ่ายต่างๆ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ควรมีการขออัตราบรรจุครุพลศึกษาที่มีวุฒิทางผลศึกษาให้มีจำนวนเพียงพอ มีอัตราส่วนที่เหมาะสมต่อจำนวนนักศึกษา

2. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในกลุ่มวิชาสุขศึกษาและผลศึกษา ควรมีการเพิ่มจำนวนหน่วยกิตในรายวิชาผลศึกษา เพื่อจะได้มีการจัดการเรียนการสอนผลศึกษาให้แก่นักศึกษาอย่างต่อเนื่องในทุกชั้นปี

3. จำนวนชั่วโมงที่จัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา ควรจัดอย่างน้อย 120 นาทีต่อสัปดาห์ หรือ 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ โดยจัดแบ่งเป็นสัปดาห์ละ 2 – 3 วัน เพื่อให้นักศึกษาได้มีโอกาสในการพัฒนา ลักษณะและสมรรถภาพตามหลักของการออกกำลังกาย FITT

4. การให้ค่าแนววิชาพลศึกษา ถ้าครูพลศึกษากำหนดจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักศึกษามีพัฒนาการ ครบถ้วน 5 ด้าน คือ ด้านสมรรถภาพทางกาย ด้านทักษะ ด้านความรู้ ด้านคุณลักษณะ และด้านทัคคณคติ การให้ค่าแนวก็ควรให้ความสำคัญกับองค์ประกอบทั้ง 5 ด้าน โดยพิจารณาเกณฑ์การตัดสินคะแนนใน สัดส่วนที่เท่า ๆ กัน

5. สถานบันควรจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอสำหรับทุกโครงการ และให้ครูพลศึกษามีส่วนร่วม ใน การพิจารณาจัดสรรงบประมาณ

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรจะได้มีการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนพลศึกษาในสถานบันอาชีวศึกษาในภาคอื่น ๆ เพื่อ จะได้นำผลมาเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงการจัดโปรแกรมพลศึกษาในสถานบันอาชีวศึกษาให้ดีขึ้นอีก

2. ควรจะได้ศึกษาเกี่ยวกับสำรวจความคิดเห็น ความสนใจ และความต้องการของนักศึกษา อาชีวศึกษาทั่วไปว่ามีความต้องการและสนใจต่อการเรียนการสอนพลศึกษาอะไรบ้าง

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2556). หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 (เพิ่มเติม พ.ศ. 2557). ลีบคันจาก <http://bsq2.vec.go.th/course/2556/course56new.html>

เจลซี ไฟริง วิลเลียมส์. (2540). (วรศักดิ์ เพียรชอน, ผู้แปล). หลักการพลศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ พัฒนาหนังสือ.

ดวงพร อุทัยลิริ. (2548). ศึกษาพฤติกรรมเชิงคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยการอาชีพในจังหวัด สงขลา (ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต). สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ.

ปิยะชาติ สิทธิ์วิวัฒน์. (2529). ความคิดเห็นของผู้บริหาร และนักศึกษาเกี่ยวกับบัญหาการจัดและการดำเนิน โปรแกรมพลศึกษาในวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). ภาควิชาพลศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

“พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551.” ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 125, ตอนที่ 43 ง (26 กุมภาพันธ์ 2551), 2-3.

瓦สนา คุณอาภิสิทธิ์. (2539). การสอนพลศึกษา. กรุงเทพมหานคร: วิทยพัฒน์.

瓦สนา คุณอาภิสิทธิ์. (2541). หลักสูตรพลศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ล่ง Lerimivichakar.

วิทูรย์ ปัญชนะะ. (2541) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดดำเนินการโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานการประดิษฐ์ศึกษา เขตการศึกษา 7 (ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต). วิชาเอกพลศึกษา มหาวิทยาลัยคริสต์วิโรฒ.

วิษณุ กล้าวิจารณ์. (2533) ปัญหาการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ กรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษา 7 (ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต). วิชาเอกพลศึกษา มหาวิทยาลัยคริสต์วิโรฒ.

วรนันท์ วัฒนจิตา. (2544) สภาพและปัญหาการจัดดำเนินการโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียน สังกัดกองการศึกษาสังเคราะห์ กรมสามัญศึกษา (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). สาขาวิชาพลศึกษา ภาควิชาพลศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วรศักดิ์ เพียรชอบ. (2548) รวมบทความเกี่ยวกับปรัชญา หลักการ วิธีการสอนและการวัดเพื่อประเมินผลทางพลศึกษา. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมาคมสุขศึกษา พลศึกษาและสันทนาการแห่งประเทศไทย. (2548) ปฏิญญาราชบูรี ว่าด้วยการกีฬาและการศึกษา. วารสารสุขศึกษา พลศึกษา และสันทนาการ. 31(มกราคม-ธันวาคม 2548), 102.

สริสา ลิทธิพิทักษ์. (2551). ความคิดเห็นที่มีต่อการออกแบบกำลังกายของนักเรียนในสถาบันสังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี ปีการศึกษา 2550 (ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต). สาขาวิชาพลศึกษา มหาวิทยาลัยคริสต์วิโรฒ.

ลันติพงษ์ ปลั้งสุวรรณ. (2522). ปัญหาการจัดและการดำเนินการโปรแกรมพลศึกษาในสถาบันอาชีวศึกษา กทม. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). สาขาวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สิราญทิพ พับเพลิง และไพบูลย์ ครีชัยสวัสดิ์. (2555). ความคิดเห็นของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ที่มีต่อการเรียนรู้พลศึกษาของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2555. คณภาพพลศึกษา มหาวิทยาลัย คริสต์วิโรฒ.

สมเกียรติ กاثองทุ่ง. (2557). แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของอาจารย์พลศึกษาในสถาบันการพลศึกษา เพื่อขับเคลื่อนสู่ประชาคมอาเซียน. วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา (OJED). 9(2), 144-158.

สุรเชษฐ์ โชคิวราณ์. (2550). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต). สาขาวิชาพลศึกษา ภาควิชา หลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา คณศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อัลรี ละอีดี. (2555) การนำเสนอโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาของ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้. วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา (OJED). 7(1), 1708-1722.

ภาษาอังกฤษ

Bucher, C. A. (1979). *Administration of physical education and athletic program* (7th ed.). St.Louis: the C.V. Mosby.

Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). *Determining sample size for research activities. Educational and Psychological Measurement*.

The Royal Government of Thailand in Collaboration with the United Nations. (2005). *Bangkok Agenda on Sport and Education*. International conference on sport and education, celebrating 2005 United Nations international year of sport and physical education. Bangkok.

Xiulan, L. (2011). *On Reform Models of Physical Education in Secondary Vocational Schools*. Dezhou: Dezhou University.

ผู้เขียน

ณัฐศริยา จักรสมศักดิ์ 89/4 ม.12 ต.สถาน อ.เชียงของ จ.เชียงราย 57140

อีเมล: nsy.smile@gmail.com

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุธนະ ติงศภพิย์ สาขาวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา ภาควิชาหลักสูตร
และการสอนคณศรุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หมายเหตุ: บทความนี้ได้รับทุนอุดหนุนวิทยานิพนธ์